انتظارات

سیستم اداری بودجه‌های سینما را می‌بلعد

سیروس تسلیمی

اساسنامه بنیاد فارابی به نوعی کپی‌شده از انستیتو فیلم‌های اروپاست. اروپایی‌ها برای حمایت از فیلم‌های بومی و مقابله با سینمای امریکایی انستیتوهایی درست کردند که از فیلم‌های بومی خود حمایت می‌کند. این موسسات اهداف خیلی خوبی هم دارند. اساسنامه بنیاد فارابی هم به همین منظور تدوین شد. اما متاسفانه به دلیل اینکه بدنه این بنیاد از جهت پرسنلی و اداری خیلی اضافه شد به مرور بودجه‌های حمایت از سینمای ایران توسط این دفاتر و کارمندان و ادارات بلعیده شد.

برای مثال انستیتو فیلم در سوئد هیات‌مدیره‌ای پنج‌نفره دارد و کل کارمندان آن از ۱۰ نفر بیشتر نیستند و همین افراد همه کارها را برای ارتقای سینمای سوئد انجام می‌دهند. اما بنیاد فارابی ادارات مختلفی دارد که هر کدام رئیس و معاون و کارمند دارند و این سیستم بزرگ با این تعداد نیرو بودجه‌های سینما را می‌بلعد. از سوی دیگر عملکرد متنوعی درون مدیریت‌های مختلف به وجود می‌آید که مثلاً در یک دوره همه فیلم‌ها مورد حمایت قرار می‌گیرد و یک دوره هیچ فیلمی حمایت نمی‌شود. انتظارات از این بنیاد کمی گنگ است. اغلب کارگردان‌ها مکاتبه و شکایت کرده‌اند اما عملکرد متنوع مدیران این مشکل را ایجاد کرده. از مدیریت قبلی بنیاد فارابی که اغلب رضایت نداشتند اما مدیر جدید خود از اهالی سینماست و با این جمله کار خود را شروع کرد که: من زیاد پشت این درها مانده‌ام. امیدواریم این مدیر فضاسازی‌ها را تغییر دهد و به اساسنامه قبلی برگردند و تعداد ادارات کمتر شود تا کارها تسهیل شود. در هر حال امیدواریم با آمدن مدیر جدید این مشکلات کمتر شود. به این شکل که این گستردگی اداری جمع و جور شود، بنیاد فعال‌تر و فعالیت‌های آن شفاف‌تر شود. فیلمسازان انتظارات زیاد و متنوعی دارند که اگر برآورده نشود ضدتبلیغ برای بنیاد می‌شود. مثلاً بخش بین‌المللی این بنیاد فعالیت خوبی داشته ولی شفاف‌سازی و اطلاع‌رسانی نمی‌شود. وجود یک نشریه داخلی که برای اهالی سینما این فعالیت‌ها را مطرح کند، می‌تواند مفید باشد. به هر شکل نبودن یک اساسنامه دقیق ریشه همه این مشکلات است.

کارنامه

آرزوها

احمد میرعلایی تهیه‌کننده‌ای است که به گفته خودش بارها پشت درهای بسته فارابی مانده است. او بیش از ۲۵۰ روز است که بر سمت مدیرعاملی بنیاد فارابی تکیه کرده است. با اینکه در این مدت زیاد سخن نگفته است اما برخی از آرزوها و خواسته‌های مسوولان از سینما را بیان کرده و در تمام مدت به دفاع از عملکرد جواد شمقدری معاون سینمایی پرداخته است. او یکی از مدیران سینمای ایران است که هم بودجه زیادی در دست دارد و هم وظیفه حمایت را بر عهده دارد. مرور اتفاقات و سخنانش در این مدت می‌تواند مهم باشد.

– ما امروز در مسیری قرار گرفته‌ایم که روزبه‌روز از سینمای آرمانی دورتر می‌شویم.

– سینماگران باید توجه داشته باشند که اطراف آنها چه اتفاقاتی می‌افتد. وقتی ما در خارج از کشور به جشنواره‌ها می‌رویم، می‌بینیم اکثر سینماگران ما به دنبال قله‌ای برای گرفتن جایزه هستند.

– اکنون دشمن در خانه‌های ما می‌جنگد و آرام بچه‌های ما را به کشتن می‌دهد و اتفاقاً والدین کشته‌ها را در خفا دفن می‌کنند.

– امروز ما نیاز به سینمایی داریم که دنیا به آن نیاز دارد.

– جای تاسف دارد که سینماگران ما در فیلم‌هایشان حتی صحنه‌هایی از نماز و قرآن خواندن را هم نمی‌گنجانند.

– غربی‌ها عده‌ای را تشویق می‌کنند تا آثار زیرزمینی بسازند.

– چرا فیلمسازانی مانند کیارستمی و بیضایی وارد حوزه سینمای آرمانی نمی‌شوند.

– متاسفانه برخی از منتقدان ما آنقدر بی‌معرفت و بی‌منطق هستند که می‌گویند برای رونق بخشیدن به جشنواره برخی فیلم‌ها را آزاد کرده‌ایم. آنها می‌گویند شمقدری به عزت نیاز دارد حال اکنون پس از آزاد کردن این فیلم‌ها شمقدری به چه عزت مضاعفی دست یافته و اصلاً چه لزومی برای این‌کار وجود داشته است.

– وظیفه مسوولان فرهنگی نظام تاکنون مورد توجه جدی قرار نگرفته است، اکنون مدیریت‌های کوتاه‌مدت به مدیریت فرهنگی نظام لطمه وارد کرده است و ما همه تلاش خود را به کار می‌گیریم که بنیاد سینمایی فارابی را به محیطی امن برای فعالیت تبدیل کنیم.

– همه در سینما به یک اندازه حق دارند و باید بیت‌المال برای همه باشد.

– حیف است که در ایران ما امام خمینی (ره) را داشته باشیم و به دنبال سوژه‌های دیگر بگردیم.

– فعالیت ما در جهت حمایت از سینماگران است.

– شاید اگر سلحشور دوست من نبود، بیشتر از اینها از فارابی وام می‌گرفت. من فکر می‌کنم مبلغ یک میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان به فرج‌الله سلحشور در زمینه خرید فیلم سینمایی «یوسف پیامبر» کم است.

– یکی از مشکلات سینمای ایران روشنفکرزدگی و به نوعی هنری جلوه دادن برخی آثار است.

– اگر فیلم جدید کیارستمی از کارهایی باشد که ما در کشورمان به آن ببالیم، آنگاه می‌توانیم بگوییم این یک کار به تمام معنا ایرانی است و آنگاه می‌توانیم از این حضور بین‌المللی خوشحال باشیم.

گفت‌وگو با احمد میرعلایی مدیر عامل بنیاد فارابی- بخش اول

قبول دارم سلایق ما با هم فرق دارد

گیسو فغفوری

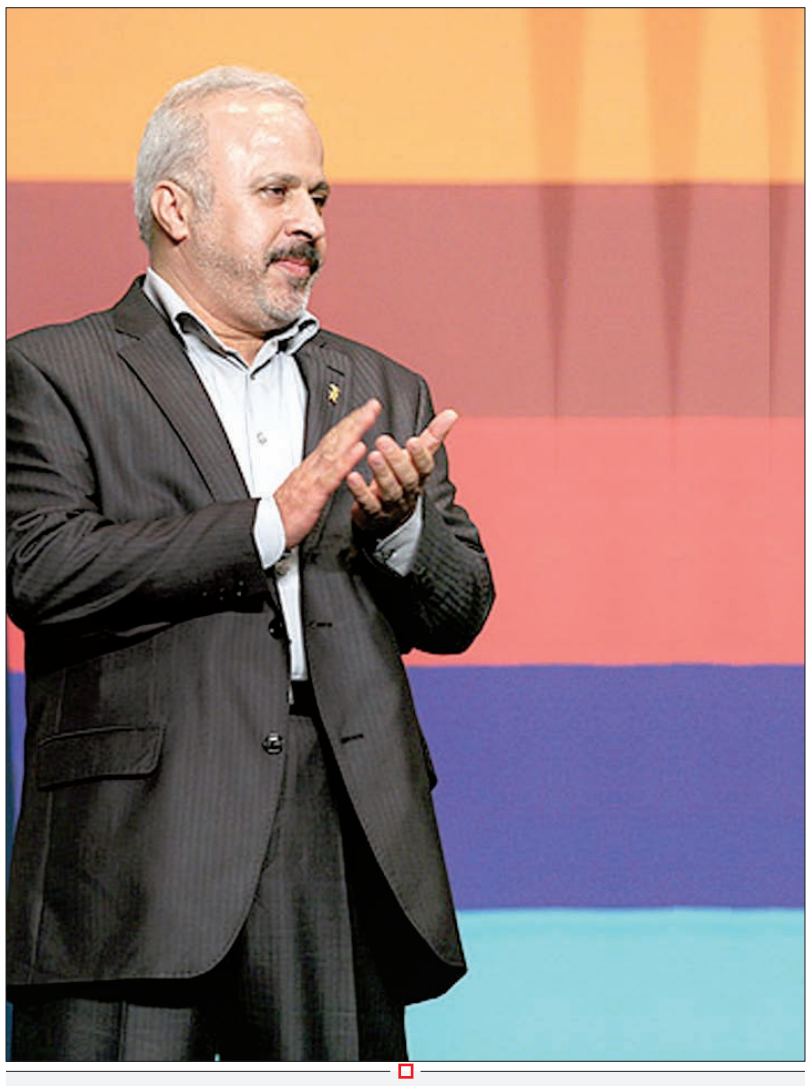

بی‌اعتمادی اصل مشترک مدیران دولتی این سال‌ها و روزنامه‌نگاران است. برای اینکه در مقابل هم قرار گیرند باید از بنا بر رویه‌ای که می‌خواهد در پیش بگیرد یعنی ارتباط با همه از این قاعده فراتر رفته است. او بر کلماتی مانند همه سلیقه‌ها، احترام و اعتماد تاکید دارد. پیدا کردن وقت برای دوباره‌خوانی این گفت‌وگو بیش از ۱۰ روز زمان برد تا کلمات حالت رسمی و اداری پیدا کند. او می‌داند که باور کردن او زمان زیادی می‌برد. هرچند عملکرد مدیرعامل سابق به گونه‌ای بود که انجام هر کاری در این بنیاد سینماگران را شگفت‌زده می‌کند. تا نیمه‌شب کار کردن، بیان برنامه‌ها در قالب ما می‌توانیم و ما باید این گونه باشیم علایی را شبیه دیگر مدیران دولت نهم و دهم می‌کند. با یک تفاوت که لحن او با تحقیر گذشتگان همراه نیست. این گفت‌وگو به یاری مدیر روابط عمومی بنیاد فارابی جعفر گودرزی ممکن شد. کسی که می‌گوید ۱۵ سال است میرعلایی را می‌شناسد و در این گفت‌وگو نیز حضور داشت.

–آقای میرعلایی، شما هم‌اکنون مسوولیتی دارید که می‌تواند بسیاری مسائل به دستش حل شود؛ مسائلی که خود سال‌ها با آن درگیر بودید. این مساله چه تاثیری در مسیر کاری‌تان دارد؟

معتقدم حضور در بنیاد سینمایی فارابی، مسوولیت مهم و حساسی است که نگاه و افق دید فراتری را می‌طلبد. فارابی متعلق به همه سینما است نه یک بخش یا گروه خاص. به خاطر همین باید در خدمت تمام تفکرات و سلایقی بود که در سینما وجود دارد و به همین دلیل باید تمام توان خود را به کار گرفت به خصوص در شرایط حاضر که نیاز به حرکت رو به جلو در این بنیاد مشهود است.

–از چه نظر؟

از جهت شفاف‌سازی و ارتباط خوب با همه سینماگران.

–همه سینماگران؟

تاکید می‌کنم همه سینماگران. شاید خروجی این ارتباط منجر به همکاری با تمام سینماگران نشود اما باید نفس این ارتباط وجود داشته باشد. در واقع ما باید به صورت مستمر در جریان نیازها و خواست‌های سینماگران قرار بگیریم تا بر اساس بضاعت خود خدمت کنیم و همچنین در این تعامل از لحاظ اندیشه سطح فعالیت در فارابی را بالا ببریم.

–به نظر شما این کار چقدر امکان‌پذیر است؟

به جرات می‌توانم بگویم این کار، کار راحتی نیست. البته من قبل از قبول مسوولیت، به مشکلات موجود اشراف داشتم و سعی می‌کنم در مسیر حل این مشکلات گام بردارم.

–از طرف چه کسی این سمت به شما پیشنهاد شد؟

از طرف معاونت سینمایی آقای شمقدری. من ابتدا نپذیرفتم. یک هفته‌ای ایشان به جهت لطفی که به من داشتند، اصرار کردند و من با اصرار ایشان و اکراه خودم این سمت را پذیرفتم. یکی از جملات من به آقای شمقدری در جلسه آخری که این سمت را پذیرفتم این بود: «اگر الان به من بگویید به فعالیت سینمایی خود ادامه بده، دست شما را می‌بوسم و اگر بگویید به فارابی برو، روی شما را می‌بوسم و به فارابی می‌روم. شما اگر دستور بدهید انجام می‌دهم.» من با نوعی اکراه به اینجا آمدم.

–چرا؟

آقای شمقدری یکی از دوستانی است که سعی دارد توجه و کمک زیادی به سینمای کشور کند. و می‌دانستم با توجه به دیدگاه ایشان قبول مسوولیت در فارابی بسیار مشکل است. به هر صورت این امر رقم خورد و در جلسه‌ای هم که خدمت جناب آقای حسینی وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی بودیم ایشان مشوقانه برخورد کردند.

–شرط هم گذاشتید؟

تصمیم گرفتم تمام توان خود را در این بنیاد به کار گیرم و به علایق خود توجه نکنم. هم‌اکنون هم به جد بر این باور هستم. می‌خواهم به سینماگران خدمت کنم. از آنها [وزیر ارشاد و معاون سینمایی] تنها چیزی که می‌خواستم امکانات خوب و کامل برای سینما است.

–اعتبار مالی؟

هم اعتبار مالی و هم پشتوانه معنوی. می‌خواهم به سینما و سینماگران توجه شود، تا در این مدت بتوانیم خدمت خوبی ارائه دهیم. آقای نجاریان هم که به عنوان قائم‌مقام فعالیت می‌کنند از سینماگران خوب و خوش‌نام کشور هستند که در این مسیر همراهم است. چون مدتی بود برخی از انتظارات سینماگران برآورده نشده و کارها منفعل مانده بود به همین دلیل و برای جبران این مشکلات، گاهی تا نیمه‌شب نیز مشغول کار هستیم. تلاش می‌کنیم وظایف خود را در راستای افزایش تولید و تولد مجدد سینما انجام دهیم. در تمام مدت هم فکر می‌کنم اگر ماموریتم به هر دلیلی در فارابی تمام شد و به عرصه تولید برگشتم با سوال‌هایی مواجه نشوم که خودم در این سمت بی‌پاسخ گذاشته باشم.

–در صحبت‌هایتان بر همه سینماگران تاکید داشتید. به نظرتان امکان‌پذیر است که این واژه به سرانجام برسد یعنی همه سینماگران با شما در ارتباط باشند؟

ما این مساله را ثابت کردیم. در واقع ما تمامی درخواست‌ها را با سعه صدر می‌پذیریم و بررسی می‌کنیم. حتی تشویق کردیم آنها مراجعه کنند و خواهش کردیم حضور داشته باشند. یکی از دوستان آمده بود که می‌گفت شما غیر از کار جنگی نمی‌خواهید فیلم دیگری بسازید. گفته‌اید فقط دفاع مقدس و فیلم‌های دینی، که این برداشت درستی نبود. ما از هر فیلمنامه شاخصی در هر حوزه‌ای که مطابق با نیازهای جامعه باشد، حمایت می‌کنیم.

–جواب شما چه بود؟ چون این نکته مطرح است!

البته فارغ از مساله اشاره شده باید توجه داشت تمام فیلم‌های ما دینی است. ما در کشوری زندگی می‌کنیم که مردم، سلایقی دارند که بر اساس تعالیم دینی است. تعالیم دینی در تمام مردم ما وجود دارد و به آنها امید می‌دهد. البته شاید ما فیلم‌هایی هم داشته باشیم که در بخش فیلمنامه دچار مشکل است، اما کاملاً رویکرد حمایتی‌مان روشن است. هیچ فیلم ارزشمندی در فارابی رد نمی‌شود. شاید ما اعلام کنیم فیلمی با سیاست‌های ما مطابق نیست و در ردیف اولویت‌بندی ما قرار نمی‌گیرد و اینچنین فیلمی که در اولویت کار فارابی قرار ندارد، شاید جای دیگری ساخته شود. برای همین ما در تمام زمینه‌ها به خصوص در زمینه‌هایی که در دفترچه سیاستگذاری‌های سینمایی اعلام شد، فعالیت می‌کنیم. یکی از توجه‌های ویژه ما سینمای کودک و نوجوان است. البته حتی در زمینه سینمای اجتماعی هم فعالیم.

–سینمای اجتماعی هم مورد توجه شما است؟

بله، چند کارگردان هم طرح آورده‌اند. برای تشویق آنها، در زمینه فیلمنامه قرارداد می‌بندیم.

–چه کسانی؟

نمی‌خواهیم اسم ببریم. وقتی اسم می‌بریم، ممکن است مسائلی پیش بیاید.

–یعنی بنیاد فارابی در یکی دو سال آینده فیلم اجتماعی هم در کارنامه‌اش دارد؟

البته، ممکن است این آثار ساخته نشوند ما می‌خواهیم کارگردانان فکر نکنند رها شده‌اند.

–پس شما براساس اولویت‌بندی‌تان حمایت می‌کنید؟

اولویت‌بندی نه! اولویت‌هایمان. ما نمی‌خواهیم بگوییم شماره یک و دو و سه اینها است. براساس همان دفترچه معاونت سینمایی که ما موظف به اجرای آن هستیم، هر فیلمنامه‌ای که رد می‌شود، دلایل آن را می‌گوییم. اما زمینه کارهایی که به آن بیشتر توجه می‌کنیم، کودک و نوجوان و بعد زمینه اجتماعی است. سینماگران می‌توانند در این گونه فیلم‌ها کودکان، دفاع مقدس، ارزش‌ها یا سینمای دینی را مورد توجه قرار دهند. ما این‌گونه دسته‌بندی می‌کنیم. فیلمنامه‌هایی که آمده است، در این زمینه‌هاست.

–شما قطعاً معیارهایتان را در این فیلمنامه‌ها اعمال می‌کنید.

بگذارید یک نکته را بگویم. فیلمنامه‌ای اینجا آمده است که اصلاً نیازی نداشته که مورد حمایت قرار گیرد. به جهت اینکه به سمت سینمایی می‌رفته که این روزها تاکید داشتیم دیگر مواد خام هم به آنها نمی‌دهیم. این گونه فیلمنامه‌ها وقتی اینجا آمده است، گروه فرهنگی بعد از مطالعه، نکته‌ای را گفته که اگر دو سه تا بخش را پررنگ کند کاملاً از آن سینمای سخیف فاصله می‌گیرد، ضمن اینکه فروش خوبی هم خواهد داشت و برای تماشاگر هم جذابیت خواهد داشت. این اتفاق افتاده است تا مهر حمایت فارابی بر آن بخورد. اسم حمایت فارابی برای هر فیلمی یک اعتبار مثبت است. فارابی قدمت چندساله دارد و برای رسیدن به این جایگاه زحمت زیادی کشیده شده است. این امتیازی برای هر فیلمی است. سعی می‌کنیم این امتیاز را به هر فیلمی بدهیم تا این رابطه و تعامل بین ما و فیلم‌ها و فیلمسازها برقرار شود. در عین حال فیلم‌ها نباید به گونه‌ای باشد که مردم را دچار سردرگمی کنند؛ فیلم‌هایی که برای جامعه مضر است. برای من به عنوان یک فیلمساز (در درجه اول) خجالت‌آور است و به عنوان یک مدیر (در درجه دوم) که در جمهوری اسلامی فعالیت می‌کنم، دردآور است. ما می‌خواهیم از این فیلم‌ها فاصله بگیریم.

–یعنی یکی از وظایفی که برای خودتان تعیین کردید مقابله با فیلم‌های این گونه است. البته شما در جایی گفته‌اید جلوی کمدی‌های سخیف را می‌گیریم.

شعار اصلی‌ای که از روز اول بررسی کردیم و تصمیم گرفتیم بر اساس آن، انجام وظیفه کنیم همین بود. ما عوامل را بررسی کردیم و به این نتیجه رسیدیم که بسیاری از فیلمنامه‌ها فاقد جذابیت سینمایی هستند. یکی از فرمول‌هایی که باید به آن توجه شود، ساختن فیلم جذاب است. متاسفانه اکنون از جذابیت استفاده و تفسیرهای بدی می‌شود و کار غیرفرهنگی را به عنوان محصول فرهنگی ارائه می‌دهند.

تاکید ما بر محتوای ارزشمند در کنار عوامل جذاب است؛ فرمولی که می‌تواند شعار و هدف اصلی در سینمای ما باشد. پس این مساله یکی از اهداف ما است که این فرمول را در آثار سینمایی دنبال کنیم و به آن برسیم. ما فیلم جذاب خوب کم داریم چیزی مثل فیلم «درباره الی...».

–چقدر شما این امکان را دارید. اینکه بتوانید جلوی ساخت چنین فیلم‌هایی را بگیرید؟ تنها امکان شما حذف حمایت از آنهاست.

فارابی به همه سینما نمی‌تواند اشراف داشته باشد. فارابی فقط می‌تواند نسبت به فیلم‌هایی که به آن مراجعه می‌کند، اشراف داشته باشد. می‌خواهم فارابی به آن سطحی برسد که همه فیلم‌ها دوست داشته باشند در جایی از اسم فارابی استفاده کنند. آن وقت است که می‌توانیم بگوییم فارابی با تمام سینما ارتباط دارد. شاید سینماگری که مورد حمایت قرار نگیرد، از فارابی ناراحت شود ولی ما تلاش می‌کنیم با تمام سینماگرها ارتباط داشته باشیم. لااقل با آن بخش از سینماگران که مراجعه می‌کنند، تعامل داشته باشیم. این اتفاق یعنی توجه به فیلمنامه که برای تعالی سینما تاثیرگذار است. سینمای استاندارد بر مبنای فیلمنامه خوب شکل می‌گیرد. البته برنامه‌های دیگری نیز برای تاثیرگذاری بیشتر فارابی در نظر داریم که به زودی اعلام خواهیم کرد. می‌خواهیم فارابی به جایی برسد که حتی فیلمسازانی که به ما احتیاج ندارند، بخواهند با مشاوران فارابی در ارتباط باشند و احساس کنند وقتی فیلمنامه در اینجا خوانده می‌شود و با مشاوره‌هایی که داده می‌شود، سطح آن بالاتر می‌رود. وقتی به این مقطع برسیم، همان ایده‌آلی است که مورد نظر ما بوده است.

–آیا این مساله باعث وابستگی بیشتر سینمای ما به یک نهاد دولتی نیست؟

اینجا بحث امکانات نیست، بحث فیلمنامه‌هایی است که مراجعه می‌کنند. ما نمی‌توانیم به برخی از فیلمنامه‌ها امکانات دهیم. برخی فیلمنامه‌ها هم هستند که وقتی می‌خوانیم، می‌گوییم می‌توانیم به شما کمک کنیم به شرط اینکه این نکته‌ها اعمال شود تا اسم حمایت مالی فارابی به دنبال فیلم شما باشد. به هر حال اینجا از بیت‌المال هزینه می‌شود. فارابی نماینده همه سینماگران است و باید همه بتوانند از آن استفاده کنند.

–یعنی یک جور مهر استاندارد بر فیلمنامه‌ها؟

ما شعار استانداردسازی را با همکاری معاونت سینمایی اعلام کردیم. ابتدا در زمینه فیلمنامه، بعد در زمینه مدیریت سینما. البته منظورمان مدیریت دولتی نیست بلکه مدیریت در تولید فیلم اعم از تهیه‌کنندگی، پخش و عرضه فیلم‌ها. ما واقعاً نیاز به استانداردسازی داریم، اما اول در مرحله فیلمنامه. پس باید در این دوره زمانی که تعریف ما از جذابیت فرق کرده است و با توجه به توسعه فناوری و امکانات سینما، به دنبال رسیدن به این اهداف باشیم. ما می‌خواهیم به جایی برسیم که حتی سینماگرانی که نمی‌خواهند از امکانات ما استفاده کنند با ما تعامل داشته باشند. به عنوان نمونه بخش بین‌الملل ما هم‌اکنون بررسی فیلمنامه‌هایی را که امکان پخش بین‌المللی دارند، آغاز کرده است و می‌خواهد با برخی از این آثار قرارداد ببندد. این دورنمای ماست.

–این استانداردسازی نمی‌تواند بی‌طرفانه باشد. با توجه به اینکه اینجا بحث بر سر کالای فرهنگی است و یک جور فکر و اندیشه که خاص هر کس است. آیا این کار باعث افزایش سانسور و اضافه کردن سلایق خاص نمی‌شود؟

نه می‌توان این مساله را تلاش برای ارتقای سطح سلیقه مخاطب تعبیر کرد. هدف ما ایجاد محدودیت نیست بلکه تلاش برای ارتقای سطح محصولات است. برای استاندارد کردن یک فیلم بر اساس مقررات اعلام شده از سوی معاونت سینمایی، باید برای اولین بار نماینده‌ای از شورای کارگردان‌ها، نماینده‌ای از طرف مدیران تولید در کنار نماینده اداره کل، نماینده‌ای از شورای فناوری ارشاد، و نماینده‌ای از شورای عالی تهیه‌کنندگان در کنار هم قرار گیرند. طبیعتاً این افراد از زبده‌ترین‌ها هستند. این یک شورای صنفی است. شخصاً سعی‌ام این است که با همدلی ایجادشده به نکات مشترک خودمان برسیم. قبول دارم که سلایق ما با هم متفاوت است. هنرمند بر اساس یک سلیقه نمی‌تواند کار کند. توجه کنید حتی وقتی متن یکی است و بازیگران یکی هستند، با وجود کارگردان متفاوت اثر کاملاً تغییر می‌کند. یکسری حواشی هم وجود دارد که متغیر و متفاوت است. هیچ نقاشی نمی‌تواند تابلوی خود را دو بار نقاشی کند. شرایط، سلایق را عوض می‌کند. من هم این توقع را ندارم. اعتقاد دارم برای اینکه کاری را انجام دهیم، باید متحد شویم، نه اینکه بخواهیم همه سلایق را همرنگ کنیم. ما دنبال این نیستیم. تا حالا هم سعی کردیم در فارابی این طرز فکر لحاظ شود. شما می‌توانید آمار بگیرید که چه کسانی اکنون با فارابی در ارتباط هستند و از امکانات استفاده می‌کنند.

–یعنی شما دارید فارغ از ضوابط رایج در وزارت ارشاد این نکته‌ها را بیان می‌کنید؟

ما جدای از معاونت سینمایی نیستیم بلکه مجری ضوابط و شرایطی هستیم که معاونت تعریف می‌کند. معاونت سینمایی تصمیم‌گیرنده اصلی در بحث استانداردسازی است و فارابی به عنوان یک عضو در آن حضور دارد.

–یعنی شما ضوابط خاص خودتان را دارید؟

بله بنیاد ضوابط خاصی در حمایت از آثار دارد که بر اساس خواست معاونت سینمایی شکل گرفته‌اند. ما می‌خواهیم در کنار خدمات حوزه تولید، در حوزه مشاوره نیز فعالیت کنیم. در این پروسه اولین شرط‌مان را رفاقت می‌گذاریم و رفاقت‌مان را به سینما ثابت می‌کنیم.

–باورتان کردند؟

احساس خودم این است که ما را باور کرده‌اند. معاونت هم دست ما را در بررسی آثار باز گذاشته است و ما سعی کردیم نسبت به گذشته بهتر و رو به رشد باشیم.

همین جا هم می‌گویم قدم همه فیلمسازها روی چشم ماست. در حدی که بتوانیم، در خدمت‌شان هستیم. من سعی دارم هیچ فرقی نگذارم و بیت‌المال برای همه است و ما هم نماینده همه مردم هستیم. من نمی‌توانم کسانی را حذف کنم. اما اعتبارات و توان ما محدود است و نمی‌توانیم از تمامی آثار تولیدی در سینمای کشور حمایت کنیم. در گذشته هم شرایط به این شکل بوده است. ما مجبوریم برای مثال از میان ۱۰۰ اثر تولیدی در سال، تنها از ۱۰ اثر حمایت کنیم و این مساله ممکن است باعث ناراحتی فیلمسازانی شود که مورد حمایت قرار نگرفته‌اند اما ظرفیت و بضاعت ما محدود است.

–به خاطر کارهای انجام‌نشده فارابی شاید بخشی از بودجه دست‌نخورده برای شما باقی مانده یعنی به آن ۲۰ میلیارد تومان اضافه شده است.

خیر، اصلاً این‌طور نیست. اینها هزینه شده است. من سال قبل در شرایطی وارد این حوزه شدم که ۲۰ تا ۳۰ درصد از بودجه معاونت کم شده بود که این در بودجه خانه سینما، معاونت و فارابی تاثیر گذاشت.

امسال در جشنواره فیلم فجر، دو برابر آنچه فکر می‌کردیم هزینه شد. نمی‌خواهم بگویم دو برابر سال قبل. البته بخشی هم مربوط به گذشته بود. مثلاً تامین خودروهایی که قرار بود به هنرمندان بدهند و از سال پیش مانده بود، ما همه را اهدا کردیم. اینها همان بحث اعتمادسازی است. کارهایی از سوی آقای شمقدری انجام می‌شود ولی عده‌ای نشسته‌اند و مشکلات را آگراندیسمان می‌کنند.

–به نظر شما امکان‌پذیر است در یک دولت واحد ۱۸۰ درجه تفاوت فکر و سلیقه؟ می‌شود آقای شمقدری در اجرای سیاست‌های همان دولت با آقای صفارهرندی فرق داشته باشد؟

ما عملکردشان را می‌بینیم. آقای شمقدری دیدگاهش این است و یکسری مجوزها را هم گرفته است. ایشان برای نمایش برخی از آثار سینمایی کشور، مشکلات فراوانی داشت و با آدم‌های زیادی صحبت کرد که این فیلم‌ها نمایش داده شوند. در واقع تلاش برای مشارکت حداکثری عوامل سینما در راستای تعالی این حوزه از عملکردهای مثبت آقای شمقدری است؛ مشارکتی که نمونه آن را در جشنواره فیلم فجر دیدیم.

خلاصه گفت‌وگو

احساس خودم این است که ما را باور کرده‌اند. معاونت هم دست ما را در بررسی آثار باز گذاشته است و ما سعی کردیم نسبت به گذشته بهتر و رو به رشد باشیم. همین جا هم می‌گویم قدم همه فیلمسازها روی چشم ماست. در حدی که بتوانیم، در خدمت‌شان هستیم. من سعی دارم هیچ فرقی نگذارم.

نگاه

حذف نگاه اقتصادی به سینما

جهانگیر کوثری

بنیاد فارابی یکی از مراکزی است که به سینمای نوین ایران کمک بسیاری کرده است و می‌توان اسم آن را نهضت سینمای ایران گذاشت که به پابرجا ماندن سینمای ایران بسیار کمک کرده و در دیگر پدیده‌های فرهنگی و رشد کمی و کیفی آنها موثر بوده. این بنیاد جوان‌های بسیاری را در سطح جهان معرفی کرده که باعث موفقیت سینمای ایران بودند. در همه جشنواره‌های دنیا همیشه فیلم‌های ایرانی حضور دارند و اگر فیلمی از ایران نباشد، حتماً کارگردانی از ایران به عنوان داور حضور دارد. از پایه‌گذاران حضور سینمای ما در جهان استاد شهیدثالث، عباس کیارستمی، ناصر تقوایی و بهرام بیضایی بودند و بعد از آنها شاهد شکوفایی جوانان تحصیلکرده‌ای مثل کیانوش عیاری، رخشان بنی‌اعتماد، مجید مجیدی و محسن مخملباف بودیم که همچنان مثل اینها ادامه پیدا می‌کند. حضور این افراد باعث شد سینمای ایران در جهان جایگاه خوبی به دست بیاورد. حتی در جشنواره‌های خاص فرهنگی مثل ساندنس که به افراد خاص سینمای جهان اختصاص دارد نیز به کارگردان‌ها و فیلم‌های ایرانی توجه بسیار می‌شود و پایه‌گذار همه این فعالیت‌ها بنیاد سینمایی فارابی بود.

بنیانگذاران و سازندگان این بنیاد از ابتدا این کارها را انجام دادند و از سینمای فرهنگی هنری اجتماعی ما دفاع کردند. در خیلی از مقاطع این بنیاد با دفاع از فیلم‌های آبرومند و نجیبانه باعث شد فرهنگ ما در جهان مطرح شود و فیلم‌های ما نه فقط به دلیل تکنیک‌های برتر سینما بلکه به خاطر مضمون نجیبانه خود در جهان دیده شد. نمونه این موارد در سینمای اروپا و امریکا دیده شده بود و برای مردمی که از سینمای پرخشونت خسته شده بودند، فیلم‌های ایرانی در آن شرایط موقعیت خوبی به دست آورد و همه این موقعیت‌ها به خاطر بنیاد فارابی بود. افرادی که این بنیاد را طراحی کردند مثل آقایان ثبتی و شجاع‌نوری و... با ظرافت زیادی کار می‌کردند و حامی سینمای ایران بودند. در بعضی سال‌ها بنیاد فارابی به سمت جمع‌آوری پول رفت و آن زمانی موفق بود که همیشه حساب آن کم می‌شد و بدهکار بود. این نشان می‌داد که به موفقیت رسیده و برای حمایت از سینمای ایران چقدر هزینه می‌کند. این کم آوردن مالی بنیاد نشان می‌داد سینمای ما در حال رشد است. معاونت سینمایی با ایجاد این بنیاد کمک بزرگی به بخش فرهنگی سینما کرد. نمونه‌های این بنیاد را در کشورهای سوئد، دانمارک، کره جنوبی، ژاپن و حتی امریکا می‌توان دید. این مراکز فرهنگی ساخته می‌شوند و از دولت بودجه می‌گیرند تا از فرهنگ جامعه حمایت کنند. در سال‌های اخیر بنیاد فارابی افرادی را با عنوان حسابدار وارد سیستم خود کرد که به نظر من فاجعه است که این بنیاد به جای بدهکاری، یک میلیارد پول اضافه بیاورد. این برای سینمای ما مثل سکته ناقص است. این نگاه اقتصادی به ضرر سینمای ایران است. مدیرانی که وارد این بنیاد می‌شوند، باید نگاه اقتصادی را بردارند تا شاهد پیشرفت سینمای ایران باشیم. این نهضت نباید متوقف شود.

با آمدن آقای میرعلایی امیدواریم این طرز تفکر و ذهنیت از بین برود وگرنه با این فرضیه سینمای ما شکست می‌خورد. ما زمانی موفق هستیم که بنیاد بدهکار باشد و آن زمان سینما پیشرفت می‌کند. این یک نوع حرکت موازی و در عین حال موافق و مخالف است. اگر بنیاد فارابی مثل اواخر دهه‌های ۶۰ و ۷۰ باشد و نگاه سینمایی به این هنر داشته باشد موفق خواهد بود. کسانی که به این بنیاد می‌روند نباید به فکر اندوختن پول برای بنیاد باشند چون موفقیت سینما متوقف می‌شود. این بنیاد در این سال‌ها از فیلمسازان واقعی خوبی حمایت کرده و با دادن وام و سوبسید سرمایه‌گذاری‌های درستی کرده و سینمای ما را به سمت درستی حمایت کرده است. فکر تشکیل خانه سینما نیز از بنیانگذاران این بنیاد بود که خواستند امور سینما دست خود افراد سینمایی باشد. در هر حال سینما وسیله مهمی برای انتقال فرهنگ است. و در این ۲۵ سال این کار را بنیاد فارابی انجام داد و فقط باید نگاه اقتصادی از آن برداشته شود.

خبر

بررسی فیلم مکس

نشست فیلم مکس با حضور سامان مقدم، فرهاد آئیش و سحر عصر آزاد (منتقد) روز دوشنبه ۱۴ تیرماه ساعت ۱۶:۳۰ در تالار سوره حوزه هنری برگزار می‌شود.

تردید در ایتالیا

فیلم کوتاه تردید به کارگردانی امیر مداح جایزه نخست هشتمین دوره جشنواره بین‌المللی Bre - cello Film Festival را در بخش «لذت‌های زندگی» دریافت کرد. این جشنواره در سه بخش ۱- بدون مرز- داستان‌های کشورها ۲-داستان‌های دیگران- زندگی مهاجران ۳- لذت‌های زندگی -تصویری خیالی یا واقعی از زندگی یک شخصیت برگزار می‌شود. این جشنواره از تاریخ ۱۸ تا ۲۳ ژوئن (۲۸خرداد تا ۲ تیر) در شهر brescello در ایتالیا برگزار می‌شود.

بازیگران این فیلم حمیدرضا پگاه و کمند حمدالله‌زاده هستند و تدوین آن را آرش کریمی و تصویربرداری‌اش را احسان کفاش انجام داده است. همچنین فیلم تردید، هم‌اکنون برای رقابت در بخش «مسابقه بین‌الملل» جشنواره بین‌المللی SEDICICORTO که در شهر فورلی در ایتالیا در تاریخ ۴ اکتبر برگزار می‌شود، انتخاب شده است.